

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

5 april 2005

GEDACHTEWISSELING

**over het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur
betreffende de beleidsnota's van de Vlaamse Regering**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken,
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
uitgebracht door de heer Jacky Maes**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden:

de dames Katleen Martens, An Michiels, de heren Wim Van Dijk, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Johan Sauwens, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Francis Vermeiren;

de heren Norbert De Batselier, Jacky Maes, Dany Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Marie-Rose Morel, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, mevrouw Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, Luc Van den Brande;

de heer Sven Gatz, mevrouw Vera Van der Borgh, de heer Paul Wille;

de heren Patrick Janssens, Herman Lauwers, Marcel Logist.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans;

de heer Christian Van Eyken.

INHOUD

Blz.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Ludo Veny, voorzitter van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur	4
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden met antwoorden van de delegatie van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie hield op 22 maart 2005 een gedachtewisseling over het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur betreffende de beleidsnota's van de Vlaamse Regering.

Aan de gedachtewisseling namen deel:

- de heer Ludo Veny, voorzitter van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur (HRBB);
- de heer Mark Suykens, lid van de Hoge Raad en directeur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG);
- mevrouw Greta Thooft, lid van de Hoge Raad en stafmedewerker van de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP).

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Ludo Veny, voorzitter van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur

De heer Ludo Veny: Mijnheer de voorzitter, dames en heren parlementsleden, we hebben dit advies uitgebracht omdat de verschillende beleidsnota's van de Vlaamse Regering intenties bevatten die niet onbelangrijk zijn voor de bestuurlijke organisatie in Vlaanderen, en een niet onbelangrijke impact hebben op de lokale en provinciale besturen. We hebben de betekenis en impact van de nota's nagegaan. Dit advies moet – in tegenstelling tot andere adviezen – niet op het wetgevend werk wegen. Daarvoor is het trouwens te laat, de beleidsnota's zijn hier al besproken.

We willen aan de Vlaamse Regering wel een kader bieden voor de concretisering van de intenties verwoord in de beleidsnota's. Als aan de HRBB een advies wordt gevraagd over concrete wetgevende initiatieven, dan is dat voor de regering al een referentiekader. Het Vlaams Parlement zal zich over een reeks ontwerpen van decreet moeten buigen. We bieden met dit advies een kader voor de opvolging van het Vlaamse beleid.

Voor onszelf is dit een denkoefening geweest voor verdere advisering over regelgevende initiatieven,

decreten en – in bepaalde mate – besluiten van de Vlaamse Regering.

Het advies valt in twee delen uiteen. In een eerste deel formuleren we de algemene bedenkingen. In het tweede deel hebben we de beleidsnota's getoetst aan de principes van het bestuursakkoord van 25 april 2003. Dit akkoord was de concretisering van het kerntakendebat.

We hebben geprobeerd in het advies niet alleen stellingen te poneren, maar ook het te ondersteunen met zeer concrete voorbeelden, zowel in positieve als negatieve zin. We hebben aan het advies een omvangrijke discussienota gekoppeld die u kunt vinden op onze website.

Bij de toetsing aan het bestuursakkoord rijst de vraag wat het juridisch statuut is van dat akkoord. Het werd afgesloten door de vorige Vlaamse Regering, tussen het Vlaamse Gewest, de gemeenten en de provincies. Bij een akkoord moeten we ons altijd afvragen wat het juridisch statuut is. Het schoolpactakkoord van 1958 kreeg pas waarde toen het in 1959 werd omgezet in de belangrijke Schoolpactwet. Dit bestuursakkoord, dat een belangrijk document is over de verhoudingen tussen gemeenten, provincies en Vlaamse overheid, werd niet in een decreet gegoten. We vinden ook nergens de intentie daartoe terug. Het akkoord is ons referentiepunt voor de toetsing van de beleidsnota's. We weten niet of het gewijzigd zal worden. We weten ook niet of het deze legislatuur zal overleven.

De Vlaamse Regering heeft zich een erg strak tijdschema opgelegd inzake een nieuw gemeente- en provinciedecreet en nieuwe kiesdecreten voor de gemeenten en de provincies. Op 15 maart jl. was er een eerste goedkeuring van het voorontwerp van gemeentedecreet. De technische besprekingen zijn nog aan de gang over een nieuw voorontwerp van provinciedecreet. De Hoge Raad zal zich erover uitspreken. Ook de Raad van State zal advies moeten geven, met de mogelijkheid om de adviesprocedure eenmaal met 30 dagen te verlengen, wat neerkomt op twee maanden.

Een aantal instanties moet advies verstrekken over dit voor de lokale en provinciale besturen erg belangrijke decreet, maar het gestructureerd over-

leg tussen de verschillende partners kan misschien niet helemaal worden geconcretiseerd.

Tijdens de jaarvergadering van de VVP heb ik de kritiek op de vorige regering herhaald. Een nieuw provinciedecreet mag geen doorslag worden van het gemeentedecreet. Vorige keer had de tekstverwerker zijn werk niet helemaal gedaan en was het woord 'gemeente' niet steeds omgezet in 'provincie'. De Hoge Raad is van oordeel dat we, zeker na het kerntakendebat en het bestuursakkoord, met twee verschillende besturen te maken hebben. De provincie moet haar eigen plaats krijgen en daar moet rekening mee worden gehouden bij het opstellen van een nieuw provinciedecreet.

De beleidsnota's bevatten heel mooie principes en heel veel goede intenties die hervormingen beogen van de bestuurlijke organisatie en de werking van gemeenten, provincies en intergemeentelijke verenigingen, OCMW's en dergelijke. Toch merken we vaak dat de intenties niet gekoppeld worden aan een concrete timing. Voor de belangrijke decreten, namelijk het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de kiesdecreten, werd wel een – erg strakke – timing vooropgesteld. De Vlaamse Regering heeft zich ertoe geëngageerd dat één jaar voor de verkiezingen van 2006 de grote lijnen moeten vastliggen.

Een aantal opdrachten verschuiven opnieuw van de Vlaamse en de federale overheid naar de lokale en provinciale besturen, maar daar staat niet altijd een concrete financiering tegenover.

De beleidsnota's zijn erg verschillend, zowel op inhoudelijk vlak als op het vlak van de filosofie en methodiek.

We merken in de beleidsnota's dat in Vlaanderen nog steeds geen eenvormige terminologie wordt gehanteerd als het over de lokale besturen gaat. Zo slaat het begrip 'lokaal bestuur' in de ene beleidsnota op de gemeenten, in andere ook op de OCMW's, en in nog andere ook op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de autonome gemeentebedrijven. We pleiten bij de concrete uitwerking van de beleidsnota's in regelgeving voor het consequent hanteren van een overeenstemmende, eenduidige terminologie.

Het doet er dan niet toe of de term 'lokaal' alleen slaat op de gemeenten, of, zoals wij ervoor pleiten,

op alle bestuurlijke instanties op het gemeentelijke niveau zoals gemeenten, OCMW's en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: er moet wel een eenduidige terminologie worden gehanteerd.

Hetzelfde geldt voor de provincies die in de beleidsnota's als een 'regionaal', 'subregionaal' of nog 'bovenlokaal' niveau worden aangeduid. Het is niet altijd even duidelijk, want het 'regionale' doet me vooral denken aan gewesten. We pleiten ervoor om de begrippen 'provinciale' of 'intermediaire bestuursniveaus' op een consequente manier te gebruiken.

De beleidsnota's besteden niet veel aandacht aan de OCMW-besturen. Er wordt wel verwezen naar de gemeenten en lokale besturen, maar het is niet altijd duidelijk waarop die desbetreffende teksten slaan. Duidelijkheid is nodig: wanneer bedoelt men ook de OCMW's? Het respect voor het OCMW als een afzonderlijke rechtspersoon moet blijven, al zal de band met de gemeente wat worden aangehaald als de voorzitter van het OCMW ook zitting zal hebben in het schepencollege.

Af en toe worden bevoegdheden naar het provinciale en lokale niveau doorgeschoven, maar daar staan niet altijd middelen tegenover. Dat gebeurt ook op federaal niveau. Er is een Vlaams bestuursakkoord tussen de Vlaamse overheid, gemeenten en provincies. We hopen dat dit op termijn leidt tot een structureel overleg. Ik kom daar nog op terug. De overdracht van federale bevoegdheden naar het lokale niveau gebeurt niet altijd met het nodige overleg en overdracht van de noodzakelijke middelen. De politiehervorming is hiervan een voorbeeld.

Ik verwijs ook naar de wetgeving over de gemeentelijke administratieve sancties die op 1 april in werking treedt. De federale overheid heeft in juni 2004 beslist dat na de afschaffing van titel 4 van het Strafwetboek gemeenten de mogelijke coëxistentie van strafvervolgning en bestuurlijke vervolging moeten toepassen. Ze kregen daarvoor zes maanden de tijd, maar de federale minister van Binnenlandse Zaken is royaal geweest en gaf ze tijd tot 1 april 2005. Ik stel echter vast dat weinig gemeenten er klaar voor zijn. Is er geen nood aan een vast overlegforum waar lokale partners, provinciebesturen en de Vlaamse en federale overheid elkaar kunnen ontmoeten?

Er zijn ook positieve punten. In het kader van de subsidiariteit worden bevoegdheden toegewezen aan het niveau waar ze ook thuishoren. Er wordt geregeld gesproken over overleg tussen de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten. Verder wil men in uitvoering van de beleidsnota's specifieke overlegfora creëren om het beleid beter op elkaar af te stemmen.

De Hoge Raad is tevreden dat de Vlaamse Regering het Gemeentefonds een vaste groeivoet van 3,5 percent toekent. De gemeenten weten nu duidelijk waar ze aan toe zijn. Ook de provincies hadden inzake het Provinciefonds graag eenzelfde regeling in het regeerakkoord en de beleidsnota teruggevonden.

Inzake effectenrapportering en compensatieregeling is de Hoge Raad blij dat de vernieuwingsdrang van deze regering, in vergelijking met de vorige, wat is afgenomen. We hopen dat de regering de tijd neemt en geeft om haar regelgeving met impact op de lokale en bovenlokale besturen te implementeren, te evalueren en waar nodig bij te sturen.

We zijn tevreden dat er veel acties worden ondernomen om de lokale bestuurskracht te versterken, en er aandacht is voor intergemeentelijke samenwerking en een evaluatie van de fusies.

De Hoge Raad wijst in zijn advies tenslotte op een aantal specifieke aandachtspunten.

We hopen ten eerste dat het kerntakendebat en het daaruit voortvloeiende bestuursakkoord geen momentopname is geweest, maar dat het wordt gerespecteerd en voortgezet. Inzake het subsidiariteitsprincipe heeft de Vlaamse overheid soms nog last van koudwatervrees om bevoegdheden naar het lokale of bovenlokale niveau over te hevelen. Ten opzichte van het beleid van de vorige regering is dus niet echt sprake van een trendbreuk.

Lokale en provinciale besturen beschikken niet altijd over de nodige menskracht. Niet alleen bevoegdheden, maar ook de middelen moeten worden overgeheveld. Met middelen bedoel ik geld, maar ook de mogelijkheid om het noodzakelijke gekwalificeerde personeel aan te werven.

De Hoge Raad hecht nogal wat belang aan het feit dat het juridische statuut van de omzendbrief van

de vorige minister van Binnenlands Bestuur Van Grembergen met betrekking tot de Lambermont-gelden onbekend is. In die omzendbrief staat dat een deel van de bijkomende middelen die Vlaanderen krijgt in het kader van Lambermont aan de lokale besturen zou worden doorgegeven. De rechtszekerheid van zo'n omzendbrief is niet duidelijk en verre van vaststaand. Zullen de Vlaamse Regering en minister Keulen dat engagement honoreren?

We zouden graag hebben dat de minister en zijn administratie de afspraken van het bestuursakkoord naleven. Daarover moet voldoende overleg worden gepleegd dat verder gaat dan het advies van de Hoge Raad. In die zin leeft bij ons de idee dat de minister van Binnenlands Bestuur een belangrijke rol heeft. De meeste beleidsnota's spreken van initiatieven met een grote impact op de lokale en provinciale besturen. Die initiatieven zullen door verschillende adviesraden worden besproken. Ze zullen in deze assemblee in verschillende commissies aan bod komen. De beleidsnota's en de decreten zijn niet altijd op elkaar afgestemd. Daar lijkt me een coördinerende rol voor de minister van Binnenlands Bestuur en zijn administratie weggelegd. Ook een coördinatiecel binnen dit parlement lijkt me een zinvol idee.

We betreuren dat het beter bestuurlijk beleid en de strategische adviesraden, beslissingen uit de vorige legislatuur, niet hun uitwerking gevonden hebben in de samenstelling van de Vlaamse Regering en in de commissies. Het streefdoel was één beleidsdomein per minister. Er zitten echter onlogische bevoegdheidsverdelingen bij. We wijten dit niet aan deze assemblee. We hopen dat er via coördinatie tot beleidsafstemming gekomen wordt.

Naar aanleiding van een gedachtewisseling over ons jaarverslag en de bespreking van het ontwerp van decreet over de strategische adviesraden had ik al de kans ons standpunt met betrekking tot de adviesraden in dit parlement te presenteren. We zouden graag willen dat deze Vlaamse Regering werk maakt van een geïnstitutionaliseerd en structureel overleg tussen gemeenten, provincies en Vlaamse overheid. Daar zou dan de politieke besluitvorming moeten voorbereid worden. De HRBB is het forum geworden waar de VVSG en de VVP hun standpunten kunnen verduidelijken. We hopen dat de HRBB kan evolueren naar een echte adviesraad, uiteraard met inbreng van erva-

ringsdeskundigen van de lokale besturen. We willen wetenschappelijk, politiek, juridisch en structureel onderbouwde adviezen brengen.

We betreuren dat de fiscale autonomie voor de lokale besturen niet expliciet in de beleidsnota's staat. Integendeel, we zien af en toe dat de fiscale autonomie aan banden wordt gelegd, bijvoorbeeld door de afschaffing van een reeks forfaitaire belastingen. Gemeentelijke en provinciale fiscaliteit moeten immers bedrijfsvriendelijker worden. Ook op andere domeinen knagen de beleidsnota's aan de lokale autonomie. We hopen dat dit minder tot uiting komt in de ontwerpen van decreet en de besluiten die de beleidsnota's moeten concretiseren.

We vragen aandacht voor de intergemeentelijke samenwerking, en meer algemeen voor de interbestuurlijke relaties. Verschillende beleidsnota's laten de mogelijkheid tot een zekere flexibiliteit open, niet alleen in de bestuurlijke samenwerking, maar ook in de PPS. We hopen dat het decreet op de intergemeentelijke samenwerking degelijk wordt geëvalueerd en bijgestuurd. Dat mag een zeer algemene aanpassing zijn, zodat minder van de specifieke regelgeving van het decreet moet worden afgeweken.

De HRBB zal zijn taak uiteraard verder opnemen. Dat betekent dat we in de nabije toekomst een advies zullen uitbrengen over niet onbelangrijke ontwerpen van decreet, namelijk over het gemeentedecreet, het provinciedecreet, het decreet op de gemeente- en provincieraadsverkiezingen, het decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's en het decreet op de intergemeentelijke samenwerking en het decreet over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We hebben het voornemen om ons te beperken tot decreten, maar dat betekent uiteraard niet dat we besluiten totaal uitsluiten. U kunt dit allemaal op de voet volgen. We staan uiteraard klaar voor het parlement als u ons om een advies vraagt.

We weten nog niet wat er gaat gebeuren met de HRBB in de hele hervorming van de strategische adviesraden. Er staat een strategische adviesraad bestuurszaken op stapel. We adviseerden reeds heel concreet over een ontwerp van organieke regelgeving in het advies 4-2004. Gelet op de impact van andere beleidsdomeinen op de lokale besturen, is het duidelijk dat de strategische adviesraad bestuurszaken zich in de toekomst niet

alleen met het beleidsdomein Binnenlands Bestuur zal bezighouden. De strategische adviesraad moet een sectoroverschrijdende rol op zich nemen. Zoals de kaarten nu liggen, zal hij zich daarenboven ook moeten buigen over Vlaamse zaken, en dus niet meer enkel met het lokale en provinciale bestuursniveau. De Hoge Raad wil zo vlug mogelijk een duidelijk zicht op zijn eigen toekomst. Want de huidige grijze zone waarin de Hoge Raad zich bevindt, ondermijnt de slagkracht van de raad.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden met antwoorden van de delegatie van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur

De heer Hubert Brouns: Uw opmerkingen klinken interessant in de oren van de lokale bestuurders, waaronder ikzelf. Ik ga ervan uit dat heel wat van uw bedenkingen tot uiting komen in de nieuwe maatregelen en initiatieven. Het regeerakkoord kondigt in elk geval nauwe samenwerking aan met de gemeenten en de provincies. Er wordt duidelijk verwezen naar de erkenning van die besturen. De overheid zal met heel veel zorg een correcte financiering en een maximale overdracht van de bevoegdheden nastreven. Het mag inderdaad niet bij woorden alleen blijven: de ministers kunnen hun intenties waarmaken met hun beleidsbrieven. We zullen dat opvolgen.

De HRBB verwijst naar het bestuursakkoord van 2003 als resultaat van het kerntakendebat. U wou dat liever in een decreet vastleggen. Is het wel nodig om de afspraken van het kerntakendebat decretaal te verankeren? Voor mij is dat debat niet beëindigd, en een decreet wordt niet zo snel herschreven. Dit is een open vraag.

De initiatieven in het kader van het kerntakendebat moeten worden voortgezet. Ik denk in de eerste plaats aan de decentralisatie van de bevoegdheden. Gemeenten en provincies zijn hier vragende partij voor.

Het advies van de HRBB besteedt aandacht aan de vermindering van de planlasten. Alle ministers moeten daar rekening mee houden. De gemeenten en provincies hebben nood aan ademruimte. Ze gaan gebukt onder de talloze planningswerkzaamheden. Daar staan wel toelagen tegenover, maar die staan vaak niet in verhouding tot het

werk en de doelstellingen van de gemeenten. We moeten samen nadenken over de manier waarop de vermindering van de planlasten tot stand moet komen.

Er zou te weinig tijd zijn gegaan naar de voorbereiding van het gemeente- en het provinciedecreet. Ons interesseert vooral de inhoud. Het wordt wel eens een mini-gemeentedecreet of een beperkte bijsturing genoemd. Het is een begin. Na de goedkeuring van de aanpassingen zal de discussie worden voortgezet en komen er aanpassingen op langere termijn. We verwachten het gemeentedecreet over een aantal weken in deze commissie. Het provinciedecreet zal wellicht volgen. Als de krappe tijd de kwaliteit heeft aangetast, dan zijn uw bedenkingen terecht.

Het gemeentebestuur staat het dichtst bij de bevolking en is het makkelijkst aanspreekbaar voor de bevolking. Daarom wordt heel veel belang gehecht aan de wijze waarop het gemeentebestuur omgaat met zijn beleidsvoering en aan de kwaliteit van het bestuur en de dienstverlening. De gewestelijke overheid moet een gedegen invulling geven aan het subsidiariteitsbeginsel. De gemeenten moeten volwaardige takenpakketten krijgen.

U had het over een evaluatie van de intergemeentelijke samenwerking. Die is nuttig en nodig, maar ik heb niet gehoord wat volgens u de grootste problemen zijn.

Dit is een interessant advies waarin goede tips worden gegeven voor de evaluatie van het werk van de Vlaamse Regering. We zullen op veel momenten toetsen in welke mate met uw advies en onze verwachtingen rekening wordt gehouden.

De heer Jacky Maes: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Veny, het verslag over de beleidsnota's van de HRBB is heel streng, maar rechtvaardig. Ik kan me vinden in elke bemerking, maar we mogen niet vergeten dat we het over beleidsnota's hebben. Ook tijdens de vorige legislatuur waren er beleidsnota's, en die werden gevolgd door beleidsbrieven. Ik had nooit de indruk dat het beleid werd vastgelegd in die documenten.

Een beleidsnota is voor mij een kader waarbinnen wordt gewerkt. Ik zal uw advies telkens weer gebruiken bij elk decreet dat ons wordt voorgelegd inzake de gemeenten, maar ik ben het niet eens

met uw stelling dat de beleidsnota's te veel hiaten vertonen. Binnen het kader van de beleidsnota's moet immers nog worden gewerkt. Voor elke fractie, elke minister en elk parlementslid krijgt het statuut van de beleidsnota een andere invulling.

Tijdens de vorige legislatuur heb ik gemerkt dat er na het eerste jaar nog maar weinig werd gepraat over de beleidsnota's. Na de beleidsnota's kwamen de beleidsbrieven, maar er werd heel weinig rekening mee gehouden of die wel pasten in de beleidsnota's. Uw bemerking dat de beleidsnota's te breed zijn en niet voldoende afgestemd zijn op het beleid, klopt, maar op die manier krijgen wij als parlementsliden de gelegenheid om een inbreng in het beleid te doen. Ik zou het erg vinden als een beleidsnota het beleid voor de komende jaren kant-en-klaar uitstippelt. Ik herhaal dat ze een kader vormen.

Uw kritiek is heel interessant en moet worden meegenomen bij elk decreet dat ons wordt voorgelegd. U uit ook kritiek op het ontbreken van overleg tussen het federale, gewestelijke en lokale beleidsniveau. U wijst er op dat het belfortprincipe wel moet worden gehanteerd door de Vlaamse overheid, maar niet door de federale. Als elke minister in de toekomst op dezelfde manier invulling geeft aan zijn beleidsnota en beleidsbrieven, rekening houdend met de adviezen, dan zullen ze prachtstukken afleveren.

De heer Francis Vermeiren: Mijnheer de voorzitter, ik heb al veel jaren ervaring in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, hier en in andere assemblees. Ik wil dit document positief-kritisch benaderen. Ik wil het niet hebben over het beleid, al kan ik de heer Brouns in grote mate bijtreden, want in deze discussie met de HRBB moeten we ons beperken tot het rapport en tot wat ons vandaag werd verteld.

We gaan erop vooruit. Ik heb de tijd meegeemaakt dat we een gelijkaardig boek kregen van de VVSG dat helemaal werd gevuld met negatieve opmerkingen. Nu tel ik vandaag twee bladzijden met negatieve opmerkingen en drie met positieve beoordelingen. Van die twee bladzijden met negatieve opmerkingen betreft de helft de federale regering. De HRBB vestigt terecht de aandacht op bepaalde toestanden die vlugger moeten worden aangepakt.

Mijnheer Veny, ik wil ingaan op uw positief-kritische voorstel. U hebt laten blijken dat het structureel overleg met de HRBB en de VVSG volgens u onvoldoende is, want u wordt onvoldoende geconsulteerd. Wellicht hebt u gelijk, maar ik had graag gehoord op welke wijze wij het overleg kunnen verbeteren. U vertelde ook dat de HRBB onvoldoende voor advies wordt geconsulteerd. U reikt ons een helpende hand, en u laat ons weten dat u bekwaam en gewapend bent om op een positieve manier te helpen bij een beter beleid.

Is er ooit een inventaris opgemaakt van punten waarover geen adviezen werden gemaakt, terwijl u ze nodig achtte? Het zou goed zijn dat het parlement over zo'n inventaris beschikt, zodat wij druk kunnen uitoefenen op de minister door te vragen hoe de adviesraden over bepaalde punten denken. Het is goed dat de HRBB ongezoeten zijn advies geeft, maar we moeten vanuit het parlement ook werken aan een verbeterde relatie. U hebt er herhaaldelijk op gewezen dat de samenwerking met administratie en regering beter zou kunnen. Ik vraag u dus om voorstellen te doen ter verbetering van die relaties.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, er wordt gezegd dat de HRBB nogal scherp en kritisch is voor de beleidsnota. De heer Maes benadrukt dat het slechts om een beleidsnota gaat die een kader vormt dat de komende jaren zal worden ingevuld door middel van begrotingen en de daaraan gekoppelde beleidsbrieven. We kunnen de HRBB op dit vlak geen verwijten maken, maar we moeten zelf bepalen wat het statuut van een beleidsnota is.

We zitten immers met drie soorten nota's: het regeerakkoord dat het grote kader vormt voor het geheel voor vijf jaar, de beleidsnota's die per beleidsdomein het kader uittekenen voor vijf jaar en de beleidsbrieven. De HRBB heeft advies verstrekt over de beleidsnota's omdat dat werd gevraagd. Als men van oordeel is dat beleidsnota's niet meer hoeven en een regeerakkoord en beleidsbrieven volstaan, dan is mij dat ook goed. Dat moet men dan wel in het parlement zelf bespreken, en niet via een omweg aanklaarten, door de kritiek van de Hoge Raad te pareren met het relativeren van het belang van beleidsnota's.

De Hoge Raad heeft terecht aangestipt dat het kerntakendebat geen vervolg krijgt. De afgelopen jaren heeft dat debat nooit tot conclusies geleid.

Dat is jammer, want er staan een gemeentedecreet en een provinciedecreet op stapel.

Er worden vragen gesteld over de relatie tussen de Hoge Raad enerzijds en de VVSG en de VVP anderzijds. Hoe moet het parlement daarmee omgaan? Wie geeft adviezen? De Hoge Raad doet dat, maar de VVSG kan in hoorzittingen en dergelijke ook om adviezen worden gevraagd. Hoe ziet u die relatie?

De heer Norbert De Batselier: Dit is een belangrijk advies, dat ik opvat als een reeks toetsingscriteria. Tijdens de laatste discussies over ons reglement zijn aanvullingen opgenomen over wat in een beleidsbrief zou moeten staan. Zo willen we stroomlijnen, orde creëren en elke minister dezelfde taak geven. De ene adviesraad is al strenger dan de andere, en daarom moeten de toetsingscriteria duidelijk zijn. De door de Hoge Raad aangebrachte criteria zijn goed: subsidiariteit, overleg, financiële verhoudingen en fiscale autonomie.

Het regeerakkoord heeft het over de vermindering van de planlast en het specifiek toezicht. In de uitgebreide nota staan voorbeelden over welzijn, sociaal beleid, leefmilieu, plattelandsbeleid, jeugd, ruimtelijke ordening en leefmilieu. Het parlement zou er zelf ook aandacht aan kunnen besteden.

Als parlamentsvoorzitter zal ik de diensten van het parlement vragen om de gebruikte terminologie en definities met betrekking tot het begrip 'lokaal bestuur' aan een onderzoek te onderwerpen. Ik hoop wel dat we de nodige tijd krijgen om het belangrijke decreetgevende werk dat voor ons ligt, goed aan te pakken. We willen nog voor het zomerreces het gemeentedecreet, het provinciedecreet en de kiesdecreten voor provincies en gemeenten realiseren. We zullen daar niet in slagen, en zeker niet om de vandaag voorgestelde toetsingscriteria toe te passen, als er te pas en te onpas vertragingstactieken worden gevraagd en georganiseerd over de vele onderwerpen die met die decreten te maken kunnen hebben. Ik vraag de meerderheid en de oppositie om hiermee rekening te houden: een goede evaluatie van een decreet begint bij het concipiëren ervan.

De heer Mark Suykens: Wat de omzetting van het bestuursakkoord in een decretale regeling betreft, wil ik opmerken dat de regering-Van den Brande aan een pact werkte. Daarin is veel geïnvesteerd,

door de regering, de administratie en de gemeenten. De regering-Dewael-Somers opende het debat opnieuw, naar aanleiding van het kerntakendebat. Met die regering werd een bestuursakkoord afgesloten. Ik stel wel vast dat dit allemaal nooit in het parlement aan de orde komt, het blijft een zaak van de uitvoerende macht. Dat is niet goed. Ik vraag uitdrukkelijk om dat soort onderwerpen hier te bespreken, en te onderzoeken wat dan in decretale regelgeving moet worden omgezet.

De afgelopen jaren is het overleg met de regering en de administraties vermenigvuldigd. Dat is een zeer positieve evolutie, maar ik moet ook vaststellen dat dit niet altijd gebeurt. Dat gebrek aan overleg doet zich vooral in de inhoudelijke beleidssectoren voor, en niet op het vlak van het algemeen bestuurlijke beleid. Ik geef twee willekeurig gekozen voorbeelden. Het legionellabelsluit brengt met zich mee dat de lokale besturen alle mogelijke installaties moeten controleren. Dat kost geld, maar van enig overleg was geen sprake. In een brief werd de burgemeesters opgelegd om binnen een bepaalde termijn samen met de brandweer alle logiesverstrekkende bedrijven te controleren. Overleg over beslissingen met gevolgen voor financiën en personeel kan dus nog beter, al is terzake al een hele weg afgelegd.

Het is een goede zaak dat de minister ons heeft gevraagd om tegen mei een evaluatienota over het decreet intergemeentelijke samenwerking te bezorgen. Er rijzen ons inziens twee problemen. Lokale besturen stellen zich vragen over de vrij bureaucratische aanpak waarbij op gemeenteraden steeds opnieuw vertegenwoordigers voor vergaderingen moeten worden aangeduid. Bewijzen we de democratie een dienst door daar op de gemeenteraden een routinezaak van te maken?

Verder hoor ik van vertegenwoordigers van sommige sectoren, vooral van mensen uit de culturele sector en ook uit de toeristische en de sociaal-economische sectoren, dat de formules in het decreet voor hun sectoren niet goed toepasbaar zijn. Het was de bedoeling alle vormen van intergemeentelijke samenwerking in één decreet te verankeren, maar jammer genoeg is het kader nog te rigide en zoeken sommigen naar specifieke regelingen. Het parlement zou zich hierover op basis van die evaluatie kunnen buigen.

De heer Francis Vermeiren: De heer Suykens heeft twee problemen vermeld. Misschien moeten we

die problemen eens van nabij bekijken en er lessen uit trekken.

De heer Jan Verfaillie: Het verheugt me dat de VVSG wordt geraadpleegd over het decreet intergemeentelijke samenwerking. Wordt ook de VVP daarbij betrokken? Ik verneem immers dat ook de provincies over dat decreet opmerkingen hebben.

Mevrouw Greta Thooft: Wij zijn niet uitgenodigd om een advies uit te brengen over het decreet intergemeentelijke samenwerking. We stellen ons vragen over de beperkte deelname van de provincies, tot 20 percent van het maatschappelijk kapitaal. Ons inziens kan die deelname worden uitgebreid zonder dat wordt geraakt aan het overwicht van de gemeenten in de raden van bestuur en dergelijke.

Wij zijn van oordeel dat intergemeentelijke samenwerking zeer goed is voor de gemeenten, maar de interbestuurlijke samenwerking ontbreekt nog. Het voorbeeld van het toerisme is hier aangehaald. De toeristische federaties kunnen moeilijk werken omdat ze met gemeenten, maar ook met provincies en privé-partners samenwerken. Dat past niet in het opzet van het decreet intergemeentelijke samenwerking. Om een uitweg te vinden moet dan een decretale uitzondering worden gemaakt voor de sector of moet een andere rechtspersoonlijkheid worden gecreëerd. Op het vlak van cultuur rijst hetzelfde probleem.

We pleiten er daarom voor om zo snel mogelijk een kaderdecreet interbestuurlijke samenwerking uit te werken dat toestaat om de samenwerking van gemeenten, provincies, diensten van de Vlaamse Gemeenschap en onder bepaalde voorwaarden ook privé-partners te organiseren. De samenleving vraagt ons om onze werking niet te beperken tot onze eigen organisatie.

De heer Verfaillie: Het ware wellicht goed dat de minister ook een advies aan de VVP vraagt.

De voorzitter: Ik dank de sprekers voor hun uiteenzetting.

De verslaggever,

Jacky MAES

De voorzitter,

Norbert DE BATSELIER